

Ministeriöt ja virastot

Valtion virka-ansiomerkit

Valtion virka-ansiomerkki annetaan tunnustukseksi valtion hyväksi sen virassa suoritetusta pitkäaikaisesta palveluksesta. Virka-ansiomerkin myöntää tasavallan presidentti.

Valtion virka-ansiomerkistä annettuun asetukseen (166/1961) sisältyvät säännökset edellytyksistä, joiden mukaan virka-ansiomerkki voidaan myöntää. Virka-ansiomerkkejä koskevien hakemusta ja esitysten tarkastamista ja lausuntojen antamista varten on valtion virka-ansiomerkkitoimikunta (asetus valtion virka-ansiomerkistä 8 §).

Tämän kirjeen sisältö on pääosin sama, kuin valtiovarainministeriön aiemmin valtion virka-ansiomerkin saamisen edellytyksiä ja hakumenettelyä koskevissa kirjeissä vuosilta 2009-2014, jotka tämä kirje korvaa.

1. Edellytykset virka-ansiomerkin saamiselle

Edellytyksenä virka-ansiomerkin saamiselle on, että asianomainen on tai on ollut päätoimiseksi katsottava vakinainen virkamies ja että hän on ollut vähintään 30 vuotta valtion palveluksessa (asetus valtion virka-ansiomerkistä 4 §).

Palvelusaikaa laskettaessa otetaan huomioon vain kokopäivätoimisessa valtion virkasuhteessa palveltu aika. Palvelun ei kuitenkaan tarvitse olla yhdenjaksoista.

Virka-ansiomerkkiin oikeuttavan 30 vuoden palvelusajan laskennassa otetaan huomioon myös seuraavat ajat:

- Sotatilán aikainen sotapalvelus (táná aikana myös asevelvollisuus).
- Aika lakkautuspalkalla.
- Suomen Pankin virkasuhteiseksi katsottava palvelus.
- Kansaneläkelaitoksen palvelu siltä osin kuin on kysymys palveluksesta virkasuhteeseen verrattavassa toimisuhhteessa 31.12.2001 saakka.
- Postipankin virkasuhteeseen verrattava palvelus 31.12.1987 saakka.
- Raastuvanoikeuden ja maistraatin jäsenenä (oikeusneuvosmiehet) tai kaupunginviskaalina suoritetusta kunnan palvelusta enintään 10 vuotta ennen 1.4.1978. Esimerkiksi toimistohenkilöstön palvelua ei voida ko. ajalta lukea hyväksi.

Koska virka-ansiomerkki voidaan myöntää vain päätoimisen valtion virkasuhteisen palvelun perusteella, palvelusaikaa laskettaessa ei oteta huomioon:

- Työsuhteessa palveltua aikaa. Asiaan ei vaikuta se, mitkä henkilön tehtävät ovat olleet työsuhteessa.
- Osa-aikaisessa virkasuhteessa palveltua aikaa (esim. osa-aikaeläke, osittainen hoitovapaa, muu osa-aikatyö). Kaikki osa-aikainen palvelus on siten vähennettävä virka-ansiomerkkiin oikeuttavaa aikaa laskettaessa.

- Asevelvollisena palveltua aikaa.
- Virkavapauksia, jos samana kalenterivuotena tai yhdenjaksoisesti eri vuosina virkavapausaikaa on yli kuusi (6) kuukautta. Vähennys tehdään siitä riippumatta, onko virkavapaus palkallista vai ei.

Seuraavia poissaoloja ei kuitenkaan vähennetä palvelusaikaa laskettaessa eli ne otetaan laskennassa huomioon:

- Vuosiloma-aika. Vuosiloma ei myöskään keskeytä palveluksen yhdenjaksoiseksi lukeamista.
- Äitiys- ja vanhempainloma.
- Virkavapausaika, jos virkavapaus on johtunut virantoimituksessa saadusta sairaudesta tai vammasta.
- Virkavapaus, joka johtuu julkisen tehtävän hoitamisesta (esim. kansanedustajan tehtävän hoitaminen).
- Aika, jonka virkamies on ollut ilman omaa syytään pidätettynä tai estettynä hoitamasta virkaansa.

Virka-ansiomerkkitoimikunta voi puoltaa virka-ansiomerkin myöntämistä vain sellaisten hakemusten perusteella, joissa 30 vuoden päätoimisen valtion virkasuhteisen palvelun edellytykset täyttyvät.

2. Virka-ansiomerkin hakeminen

Virka-ansiomerkki annetaan hakemuksesta. Esityksen virka-ansiomerkin antamisesta voi tehdä myös se virasto, jossa tai jonka alaisena asianomainen palvele tai viimeksi on palvellut (asetus valtion virka-ansiomerkeistä 8 §).

Selvityksenä virka-ansiomerkkiin oikeuttavan 30 vuoden palvelusajan laskennassa käytetään nimikirjanotetta. Hakemuksia laadittaessa tulee tarkistaa palvelussuhteita koskevat tiedot siten, että vain kokopäivätoiminen virkasuhteinen palvelu lasketaan ja että tämä ilmenee hakemusaineistosta niin tarkasti kuin mahdollista.

Erityisesti tulee kiinnittää huomiota siihen, että palvelusvuosien laskennassa on otettu huomioon em. tavoin vain virkasuhteinen palvelus. Valtiovarainministeriöllä on vain erittäin rajalliset mahdollisuudet selvittää palvelussuhteen lajia. Tämä koskee erityisesti vanhoja, vuosikymmentenkin takaisia jaksoja. Tämän vuoksi hakemusta laadittaessa on syytä tarkistaa palvelussuhdetta koskevat tiedot siten, että vain virka-ansiomerkkiin oikeuttava palvelus otetaan laskentaan mukaan ja tämä ilmenee myös hakemusaineistosta niin tarkasti kuin mahdollista. Myös muiden säädettyjen edellytysten tulee täytyä, jotta aika voidaan lukea ansiomerkkiin oikeuttavaksi ajaksi. Näin vältetään siltä, että hakemus jouduttaisiin hylkäämään.

Virka-ansiomerkkihakemukseen ja -esitykseen pyydetään liittämään seuraavat tiedot:

- **Nimikirjanote**, jossa on henkilötunnus ja kaikki henkilön etunimet.
Jos palvelusaika päättyy ennen 30.9, pyydämme merkitsemään tiedoksi, onko henkilö jäänyt eläkkeelle vai eronnut. Nämä tiedot tallennetaan virka-ansiomerkkirekisteriin ja niitä käytetään vain arvioitaessa virka-ansiomerkin myöntämisen edellytyksiä. Tietoja ei luovuteta muualle.
- **Virkamiehen allekirjoittama yksilöity suostumus** siihen, että työuratietoja saa tarkistaa palvelussuhderekisteristä ansiomerkkiin laskettavaa aikaa selvitetäessä.
Tämä voi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun virastoa, jossa aikaisempi työskentely on tapahtunut, ei enää ole, tai virkamiehellä itsellään ei ole asiasta selvitystä tai kun on epäselvää, onko kysymyksessä virka- vai työsuhde.

- **Omistuskirjan kieli.** Virka-ansiomerkkiin liittyvä omistuskirja annetaan ruotsinkielisenä, jos virasto sitä pyytää. Jos omistuskirja on ruotsinkielinen, hakemuksessa pyydetään ilmoittamaan myös virka-ansiomerkin saajan virkanimike ruotsiksi.

3. Hakemusten lähettäminen valtiovarainministeriölle

Virka-ansiomerkkejä koskevat hakemukset lähetetään valtiovarainministeriöön viimeistään 30.9. mennessä, jotta ne voidaan käsitellä syksyn aikana. Esitykset pyydetään kuitenkin lähettämään niin pian kuin mahdollista, jolloin esitysten tarkistaminen ja muu valmistelu syksyn käsittelyä varten voidaan aloittaa heti. **Myöhästyneitä hakemuksia ei voida ottaa huomioon.**

Toimitusosoite: Valtion virka-ansiomerkkitoimikunta
Valtiovarainministeriö
Valtionhallinnon kehittämisosasto
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Virka-ansiomerkkitoimikunta tarkistaa hakemukset ja toimittaa ne oman lausuntonsa ohella 25.11. mennessä valtiovarainministeriölle tasavallan presidentille esiteltäväksi.

4. Virka-ansiomerkin kustannukset

Valtiovarainministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen (852/2017) 3 §:n mukaan virka-ansiomerkki ja omistuskirja annetaan maksutta. Asetus tuli voimaan 1.1.2018 ja on voimassa vuoden 2019 loppuun.

5. Lisätietoja

Virka-ansiomerkkeihin liittyviin kysymyksiin vastaa Marianne Savinen, puh. 02955 30285 tai etunimi.sukunimi(at)vm.fi. Kysymykset voi myös lähettää sähköpostiosoitteeseen virkamiesoikeus(at)vm.fi

Osastopäällikkö, ylijhtaja

Juha Sarkio

Hallitusneuvos

Kirsi Äijälä

Tiedoksi

Valtion virka-ansiomerkkitoimikunnan jäsenet ja varajäsenet